

LA CIUTADANIA DE LA MENORCA DIFERENT

Generalment, quan es parla de “diàleg social”, es fa referència a les taules de negociació on s'asseuen les administracions públiques i els agents econòmics (el sector empresarial i els sindicats). Però hi ha territoris, com ara Menorca, on hi ha altres agents socials que tenen un pes molt estratègic.

Menorca no tindria la gran oferta actual de platges verges i espais naturals si no hi hagués hagut col·lectius que es van mobilitzar de manera permanent (al carrer i a vegades als jutjats) per salvar dels intents d'urbanitzar indrets com l'Albufera des Grau, Macarella, cala en Turqueta, Trebalúger, el barranc d'Algendar i tants d'altres.

Menorca no podria oferir a les fires turístiques el gran atractiu del Camí de Cavalls, ni tants de menorquins ara hi passejarien, si no fos perquè un col·lectiu de persones i entitats es van organitzar en una Coordinadora que va perseverar durant més de 10 anys per recuperar l'ús públic d'aquesta senda històrica que alguns particulars havien tancat.

La societat menorquina no mostraria la integració social que mostra si no fos per l'extraordinària feina d'atenció a la gent desafavorida que fan associacions com Caritas, amb centenars de persones que aporten voluntàriament el seu temps i els seus recursos per mirar de pal·liar els negatius efectes d'aquesta societat que segrega rics de pobres.

Tampoc tindríem un indret tan bell i original com les pedreres de s'Hostal, si no fos per la visió utòpica i idealista del col·lectiu creat per Lithica, que ha demostrat la possibilitat de convertir un antic abocador en un paratge emblemàtic.

Els exemples podrien seguir, però sempre tenen en comú la suma de persones que busquen una societat millor, que no tenen interessos econòmics directes ni afanys de protagonisme personal. És la gent que s'agrupa sense ànim de lucre i amb una visió que busca el bé col·lectiu.

Menorca té un teixit molt ric d'associacions i moviments socials de tota casta. N'hi ha de formals i permanents, com ara les entitats legalment constituïdes, i d'informals o temporals, com les plataformes i les coordinadores que s'agrupen per objectius concrets. Tota aquesta xarxa junta mou molts milers de persones.

Ja fa uns anys que la sociologia ha anat incorporant la terminologia de “Tercer Sector” per referir-se a aquesta gran massa social organitzada. De fet, a les societats més avançades, quan es convoca el “diàleg social” que comentàvem al principi, el Tercer Sector s'afegeix als dos agents socials més tradicionals (institucions públiques i agents econòmics).

I és que tota aquesta gent fa política. Fa política perquè intervé en la vida pública. És gent que pretén exercir una ciutadania responsable, que vol ser alguna cosa més que simples consumidors o votants cada quatre anys. És gent que opina, que proposa, que fa.

La política que s'exerceix des de les associacions és diferent de la dels partits, en tant que la finalitat dels segons és arribar al poder, mentre que la finalitat de les primeres és influir en les polítiques que es decideixin.

És evident que l'espai públic que ocupen els col·lectius ciutadans és una temptació que de vegades s'ha intentat instrumentalitzar per interessos estrictament partidistes. Hi ha exemples d'associacions que han quedat afeblides per haver patit aquestes sacsejos, i així mateix hi ha casos de gent que usa el món associatiu com a plataforma de projecció pública per convertir-se en candidat electoral (també aquí hi ha exemples ben vigents).

La constància, el compromís amb les causes que es persegueixen i, especialment, els resultats que es van obtenint, demostren al final el bon o el mal enfocament d'un col·lectiu sense ànim de lucre.

El pròxim 5 d'octubre es celebrarà una Mostra d'Entitats a Ferreries. Una bona oportunitat per a conèixer organitzacions que es mouen per a millorar la societat. Una iniciativa del Fòrum d'Entitats

del Tercer Sector de Menorca, que mereix que l'apuntem a l'agenda personal.

Miquel Camps. Membre del GOB